

INFORME JUSTIFICATIU DE LA NECESSITAT I OPORTUNITAT DEL PROJECTE DE DECRET DEL CONSELL PER QUAL ES CREEN I REGULEN ELS COMITÉS D'ÈTICA DEL SISTEMA PÚBLIC VALENCIÀ DE SERVEIS SOCIALS

L'article 8.1 de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana estableix que “els valencians i valencianes, en la seua condició de ciutadans espanyols i europeus, són titulars dels drets, deures i llibertats reconeguts en la Constitució Espanyola i en l'ordenament de la Unió Europea i en els instruments internacionals de protecció dels drets humans, individuals i col·lectius, en particular, en la Declaració Universal de Drets Humans; en els Pactes Internacionals de Drets Civils i Polítics i de Drets Econòmics, Socials i Culturals; en la Convenció Europea de Drets de l'Home i Llibertats Fonamentals, i en la Carta Social Europea”, afegint, en el seu apartat segon, que “els poders públics valencians estan vinculats per aquests drets i llibertats i vetllaran per la seua protecció i respecte”.

Una part fonamental d'aquest conjunt de drets individuals i socials a protegir per part dels poders públics el constitueix el conjunt de drets que assisteixen a totes les persones usuàries de serveis i centres de serveis socials i, de manera molt especial, d'aquelles persones amb discapacitat amb mesures de suport jurídic i a les persones menors tutelades. Per a això, resulta fonamental l'aplicació transversal de l'ètica en totes les decisions i intervencions professionals que s'efectuen en el si del Sistema Públic Valencià de Serveis Socials (SPVSS) que afecten les persones, siguen aquestes usuàries o professionals.

La Llei 3/2019, de 18 de febrer, de serveis socials inclusius de la Comunitat Valenciana estableix les línies mestres del disseny d'un nou model de serveis socials per a la Comunitat Valenciana i crea el SPVSS, definint aquests serveis com a essencials i d'interés general.

Així mateix, estableix els drets i deures, tant de les persones usuàries com de les professionals del Sistema, fent un especial esment a la necessitat de generar bones pràctiques i codis d'ètica en les diferents intervencions que es duen a terme des dels serveis socials, per a la protecció del dret i a la millora de la satisfacció de la ciutadania usuària d'aquests serveis. Concretament, el seu article 83, en referència a l'ètica professional, estableix que “A més de les condicions materials, laborals i tècniques, la qualitat de les prestacions i els serveis incorporarà l'exigència de complir per part dels



equips de personal professional el conjunt de compromisos i deures propis de l'ètica i la deontologia professionals”.

La necessitat d'integrar els aspectes ètics en l'atenció a les persones ha sigut una preocupació constant per part de les i els professionals de la salut, el dret, la tecnologia, els serveis socials i d'altres àmbits en els quals les decisions tècniques poden entrar en col·lisió amb els drets i necessitats de les persones; això ha propiciat l'existència de codis deontològics i de comissions específiques en el si dels col·legis professionals que tenen el deure legal de vetllar per l'ètica professional dels seus col·legiats i col·legiades.

El progrés en el reconeixement dels drets de les persones usuàries, l'evolució de la tecnologia i la societat de la informació, la interdisciplinarietat en els àmbits educatiu, sanitari i de la intervenció social, així com l'accelerada transformació social a la qual estem assistint, i les conseqüències i ensenyaments derivats de la pandèmia produïda per la COVID-19, impliquen una major complexitat en els processos de presa de decisions i exigeixen redoblar el zel en la protecció dels drets de les persones ateses en aquests sistemes.

L'aplicació de l'ètica en els serveis socials té també com a objectiu aconseguir una aplicació correcta dels seus procediments i programes, així com garantir una accessibilitat i distribució justa dels recursos i les prestacions, orientada, no sols al dret a l'assistència, sinó també a l'assoliment de la màxima autonomia possible de les persones usuàries, com a subjectes agents actius dels seus propis processos, i també a l'assoliment del dret a la participació i gestió dels serveis.

L'article 84 de la citada Llei 3/2019, estableix que “es crearà un comitè d'ètica com a òrgan col·legiat consultiu de caràcter interdisciplinari i adscrit a la conselleria competent en matèria de serveis socials, que tindrà per objecte identificar, analitzar i avaluar els aspectes ètics de la pràctica professional amb la finalitat de vetllar pels drets de les persones usuàries dels serveis socials”, així com que “les funcions, l'organització i el funcionament del comitè d'ètica es desenvoluparan reglamentàriament”.

Per tot això, i en compliment del mandat legal, sorgeix la necessitat de crear el Comitè d'Ètica dels Serveis Socials en la Comunitat Valenciana, amb la finalitat de disposar d'un òrgan col·legiat que promoga una actitud reflexiva entorn dels principis, valors i conductes en la prestació dels serveis socials i en la intervenció professional, més enllà del compliment de la normativa o de codis deontològics particulars, i que cristal·litze en criteris ètics àmpliament consensuats i, en última instància, en un Codi Ètic de conducta per a la intervenció professional en el SPVSS del qual es deriven procediments i protocols concrets d'actuació.



El Decret crea i regula la composició i el funcionament del Comit  d'ètica dels Serveis Socials de la Comunitat Valenciana, com a òrgan col·legiat de deliberació, de caràcter consultiu i interdisciplinari, per a l'anàlisi i assessorament sobre qüestions de caràcter ètic que sorgisquen en la intervenció professional en l'àmbit d'actuació del SPVSS, amb la finalitat de contribuir a la consecució de l'ineludible comportament ètic de la totalitat de professionals que desenvolupen la seua tasca en aquest àmbit.

Complementària i simultàniament, per a garantir la proximitat, la participació més àmplia possible i millorar l'eficiència en l'abordatge de casos, problemes i dilemes ètics concrets, així com per a afavorir la participació, la desconcentració i el consens, el decret crea igualment els comit s d'ètica dels serveis socials dels departaments de serveis socials.

Així mateix, estableix les condicions de creació i regula la composició i règim de funcionament dels comit s d'ètica de les administracions locals i dels centres de serveis socials, conceptualitzant-los com a òrgans de participació, anàlisi, deliberació i consens que facilite a totes les persones implicades en els processos d'atenció i intervenció socials (professionals, usuàries, famílies o representants legals de les persones usuàries, institucions, entitats i altres agents socials) assessorament ètic per a la presa de decisions amb criteris basats en l'ètica i bona praxi.

Per tot el que s'ha exposat, resulta necessària i oportuna la promulgació d'un decret del Consell pel qual es creen i regulen els Comit s d'ètica del Sistema Públic Valencià dels Serveis Socials, en estar previst expressament en la Llei 3/2019 el desenvolupament reglamentari d'aquests òrgans, que, d'altra banda, precisen per a entrar en funcionament.

EL DIRECTOR GENERAL DE L'INSTITUT VALENCIÀ DE FORMACIÓ,
INVESTIGACIÓ I QUALITAT DELS SERVEIS SOCIALS